

Projekt Pospolu

Broušení na stolních a kotoučových bruskách

Pro obor 23-55-H Klempíř

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Marián Kubala.

Broušení je technologie obrábění, při níž se materiál ubírá množstvím nepravidelných a nahodile orientovaných břitů. Ruční broušení patří mezi nejstarší způsoby obrábění, strojové broušení se používá k obrábění kovů, keramiky, skla, ale také dřeva a umělých hmot. Brousit lze i ty nejtvrďší materiály a při strojovém broušení lze dosahovat vysoké přesnosti a velmi kvalitního povrchu.

Brusivo

Vlastní broušení obstarávají drobné částčky tvrdého materiálu, které se používají buď jako volné brusivo (prášek), případně v nějaké emulzi, nebo nalepené na pružnou podložku (smirkový papír, plátno) anebo spojené pevným pojivem.

Stroje – brusky

Podle tvaru broušené plochy:

- na vnější rotační plochy
- na vnitřní rotační plochy (na díry)
- na rovinné plochy
- na ostření nástrojů
- na ozubená kola
- na závity

Podle druhu práce:

- stojanové brusky
- hrotové brusky
- bezhroté brusky
- brusky na díry
- rovinné brusky
- brusky na ostření nástrojů
- speciální brusky (na závity, ozubená kola, klikové hřídele)

Brusiva

Nejčastěji používaným brusivem (druhem zrna) jsou oxidy hliníku, nazývané korundy (bílé, růžové), nebo karbidy křemíku (zelené, černé).

Například pro broušení naplocho se používá takové zrno, které má i při malém přitlaku samoostřicí vlastnost, takže je velmi křehké a snadno se rozbije.

Zároveň je ale třeba, aby byl zajištěn optimální odběr materiálu.

Tyto předpoklady má zpravidla ušlechtilý korund. Ve zvláštních případech je možné použít i jednokrystalový korund, umělý korund a karbid křemíku.

Rozdělení brusek – nářadí

- bruska s ohebným hřídelem, užívaná např. v zubním lékařství nebo při dokončovacích pracích v přesném strojírenství
- excentrická bruska na broušení rovinných ploch brusným plátnem; krouživý pohyb plátna obstarává excentr
- pásová bruska na broušení rovinných ploch nekonečným brusným pásem
- přímá bruska na ruční obrušování konstrukcí, odlitků, svarů atd.
- úhlová bruska na rozbrušování materiálu (lidově rozbrušovačka)
- vibrační bruska na broušení rovinných ploch vibrujícím brusným plátnem

Rozdělení brusek – stroje

- dílenská stolní bruska na ostření nástrojů v ruce a v kusové výrobě
- hrotová bruska na broušení vnějších i vnitřních rotačních ploch; obrobek je upnut mezi hroty
- bezhrotá bruska na broušení vnějších i vnitřních rotačních ploch; obrobek se volně otáčí mezi dvěma kotouči
- rovinná bruska na broušení rovinných ploch nebo profilů; obrobek se obvykle upíná magneticky (hovorově magnetka)
- bruska na nástroje k ostření rezných nástrojů (např. vrtáky, frézy, soustružnické nože)

Zdroje:

Dobrovolný, B.: *Broušení*. Praha: SNTL, 1960.

Řasa, J. – Gabriel, V.: *Strojírenská technologie 3/1*. Praha: Scientia, 2005.
ISBN 80-7183-337-1.

[cit. 2015-06-10]. <<http://www.sebald.cz/brouseni-kovu~c434.html>>.

[cit. 2015-06-10]. <<http://www.sst1.estranky.cz/clanky/brouseni.html>>.

[cit. 2015-06-10]. <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Bruska>>.